

11/07

80. ROCZNICA KRWAWEJ NIEDZIELI NA WOŁYNIU

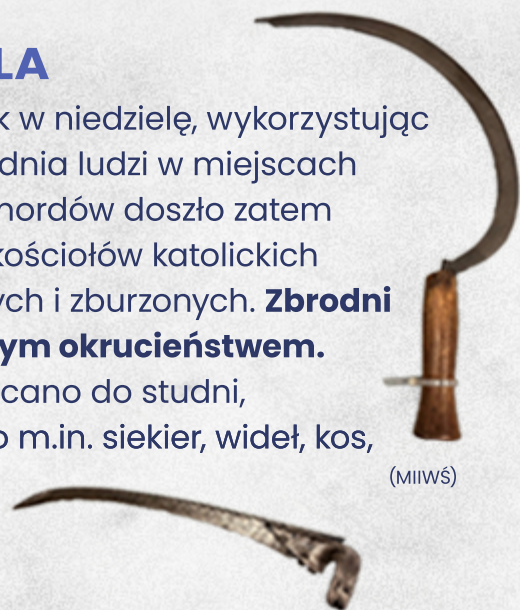
NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI OFIAR LUDOBÓJSTWA DOKONANEGO PRZEZ UKRAIŃSKICH NACJONALISTÓW NA OBYWATELACH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

11 lipca 1943 r. oddziały Ukraińskiej Powstańczej Armii (UPA) **napadły na ok. 100 polskich wsi i osad na Wołyniu, zabijając ok. 8 tys. Polaków** – głównie kobiet, dzieci i starców. Ze względu na skalę zbrodni, będącej częścią rzezi wołyńskiej, dzień ten nazywany jest krwawą niedzielą. Uważa się go za apogeum mordów na obywatelach polskich prowadzonych od lutego 1943 r. do wiosny 1945 r. przez oddziały UPA.

Szacuje się, że w tym okresie na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej Ukraińcy zabili łącznie co najmniej 100 tys. Polaków, a setki tysięcy zmusili do opuszczenia swych domów i wyjazdu do okupowanej przez Niemców centralnej części Polski.

KRWAWA NIEDZIELA

Ukraińcy zorganizowali atak w niedzielę, wykorzystując fakt gromadzenia się tego dnia ludzi w miejscach kultu religijnego. Do wielu mordów doszło zatem w świątyniach, a około 50 kościołów katolickich na Wołyniu zostało spalonych i zburzonych. **Zbrodni dokonywano ze szczególnym okrucieństwem.** Ludzi palono żywcem, wrzucano do studni, a do mordowania używano m.in. siekier, wideł, kos, pił, noży czy młotków.

(MIWŚ)

SAMOOBRONA

Ze względu na wzrost zagrożenia napadami ze strony Ukraińców, zaczęto formować oddziały polskiej samoobrony na Wołyniu. **W 1943 r. udało się stworzyć ok. 100 ośrodków tego typu.** Niestety, większość z nich powstała za późno i była zbyt słabo uzbrojona, aby w pełni uratować Polaków zamieszkałych w poszczególnych wsiach i osadach. Warto jednak podkreślić, że wielu spośród nich przeżyło rzeź wołyńską właśnie dzięki pomocy polskiej samoobrony.

UKRAIŃSCY SPRAWIEDLIWI

Za pomaganie polskim ofiarom rzezi wołyńskiej groziła śmierć. Ukraińców wspierających Polaków UPA uznawała za kolaborantów. Mimo to **w akcję pomocy Polakom zaangażowało się ponad 1,3 tys. Ukraińców.** Nie było to jednak zjawisko masowe. Na takie szlachetne działania zdobywali się nieliczni – większość zachowywała bierność.

Przedmioty pochodzące ze zbiorowej mogiły w Ostrówkach, gdzie w sierpniu 1943 r. oddziały UPA dokonały zbrodni na polskiej ludności cywilnej (MIWŚ)

WYBRANI SPRAWCY RZEZI WOŁYŃSKIEJ

(domena publiczna)

Roman Szuchewycz (1907–1950)

- Naczelny dowódca UPA.
- Główny odpowiedzialny za akceptację przeprowadzenia rzezi wołyńskiej oraz ludobójczej czystki etnicznej w Małopolsce Wschodniej.

(domena publiczna)

Dmytro Klaczkiwski (1911–1945)

- Jeden z inicjatorów rzezi wołyńskiej i głównodowodzących tą zbrodnią.
- W czerwcu 1943 r. wydał tajną dyrektywę w sprawie przeprowadzenia wielkiej akcji wymordowania polskich mężczyzn w wieku 16–60 lat zamieszkujących terytorium Małopolski Wschodniej i Wołynia.

(domena publiczna)

Iwan Łytwyńczuk (1917–1952)

- Jeden z inicjatorów rzezi wołyńskiej i głównodowodzących tą masakrą.
- Jego oddziały jako pierwsze na Wołyniu przystąpiły do eksterminacji Polaków.
- 23 kwietnia 1943 r. dowodzone przez niego oddziały w Janowej Dolinie zamordowały ok. 600 obywateli polskich.

SYMBOLIKA

Pamięć o tragicznych wydarzeniach z lipca 1943 r. przywołuje kwiat Inu. Przed II wojną światową ta roślina była powszechnie uprawiana na Wołyniu i wykorzystywana w kuchni, lecznictwie, a przede wszystkim – do tkania. Ze względu na krótkotrwałe kwitnienie, które przypada na lipiec, kwiaty Inu symbolicznie przypominają o przerwanych życiu tysięcy ofiar.

(NAC)